

Juuso Ala-Kyyny

Katsaus vuoden 2022 opinnäytteisiin yliopistoissa

Vuoden 2022 aikana Tampereen ja Oulun yliopistoissa sekä Åbo Akademiassa julkaistiin useita informaatiotutkimuksen oppialaan kuuluvia opinnäytteitä, joista tähän katsaukseen on pyritty poimimaan 16.11.2022 mennessä julkaistut kirjastoja koskevat gradut ja väitöskirjat. Opinnäytteiden seuranta laajemmalla otannalla jatkuu Signumin tulevissa numeroissa.

Tieteellisten kirjastojen ja tietopalvelujen toimintaan suoraan liittyviä opinnäytteitä tarkastelussa edustaa Henna Peltosen kyselytutkimuksena toteutettu *Altmetriikka Suomen yliopistokirjastoissa* (<https://urn.fi/urn:nbn:fi:tuni-202206075547>). Peltosen tutkimuksen mukaan enemmistö yliopistokirjastoista tarjoaa altmetriikkaan liittyviä palveluja. Palvelujen tarjonnassa ja käytössä oli kuitenkin suurta vaihtelua. Yleisimmin tarjottiin altmetriikkaan liittyvää koulutusta ja opastusta verkkosivuilla. Tämän lisäksi altmetriikkaa saatettiin käyttää yliopiston tutkimustoiminnan näkyvyyden seuraamiseen ja arviointiin.

Tiedekirjastojen toimintaan liittyy myös Suvii Alarannan gradu *Luetteloinnin uusia malleja* (<https://urn.fi/>

urn:nbn:fi:tuni-202204274043), joka vertailee S. R. Ranganathanin teoriaa nykyajan luettelokäytänteisiin. Kuvailevana kirjallisuuskatsauksena toteutetun tutkimuksen mukaan Ranganathanin mallit elävät yhä nykykäytännöissä (FRBR, RDA, BIBFRAME).

Tarkasteluun osuneista väitöskirjoista toinen, Mikko Laakson *Kirjasto ekspansiivisessa suurkaupungissa* (<https://urn.fi/urn:isbn:978-952-03-2422-3>), käsittelee yleisten kirjastojen johtamista ja johtamiskulttuureiden kehitystä sodanjälkeisinä vuosikymmeninä. Anna-Maija Multaksen väitös *New health information literacies* (<http://urn.fi/urn:isbn:9789526232157>) puolestaan liittyy kirjastotematiikkaan informaatiolukutaidon – terveystiedon lukutaidon – näkökulmasta, pureutuen erityi-

sesti ihmisten toimintaan arjen verkkoympäristöissä.

Kirjastoaiheiset gradut käsittelevät valtaosin yleisiä kirjastoa. Näistä voisi nostaa esiin ainakin kirjaston johtamista käsittelevät gradut: Topi Lindqvistin *Yleiset kirjastot päätöksenteon kohteena* (<https://urn.fi/urn:nbn:fi:tuni-202202172014>) tarkastelee kunta-päättäjiä ja kirjastolaisten näkemyseroja kirjastoon liittyen ja Leena Kinnusen *Kilauta kaverille* (<http://urn.fi/urn:nbn:fi:oulu-202209063386>) tutkii kirjastonjohtajien johtamisessa käyttämiä tiedonlähteitä.

Muut kirjastoaiheiset gradut vuonna 2022 olivat Riitta Ahosen *Kirjastoaate Suomessa kolmella vuosikymmenellä* (<https://urn.fi/urn:nbn:fi:tuni-202206085574>), Juha-Pekka Kinnusen *Tiedonhallinta ja informaatio-ylikuormitus organisaatiomuutoksessa* (<http://urn.fi/urn:nbn:fi:oulu-202203291459>), Veli-Pekka Marjoniemen *Tehtäväperusteinen tiedonbankinta yleisessä kirjastossa* (<http://urn.fi/urn:nbn:fi:oulu-202205272429>) ja Zahra Aemaebasirin *Public Librarians as Digital Literacy and Fact-Checking Promoters* (<https://urn.fi/urn:nbn:fi:tuni-202205305357>). Myös Sara Fagerlundin abstraktien luettavuutta käsittelevä *Abstract readability and online attention* (<https://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2022051034201>) tulee lähelle tiedekirjastoja. ❖

Kirjoittaja:

JUUSO ALA-KYINY
Helsingin yliopiston kirjasto
juuso.ala-kyiny@helsinki.fi

